

An aerial photograph of the island of Texel, showing its elongated shape, green fields, and surrounding blue sea under a clear sky with some clouds.

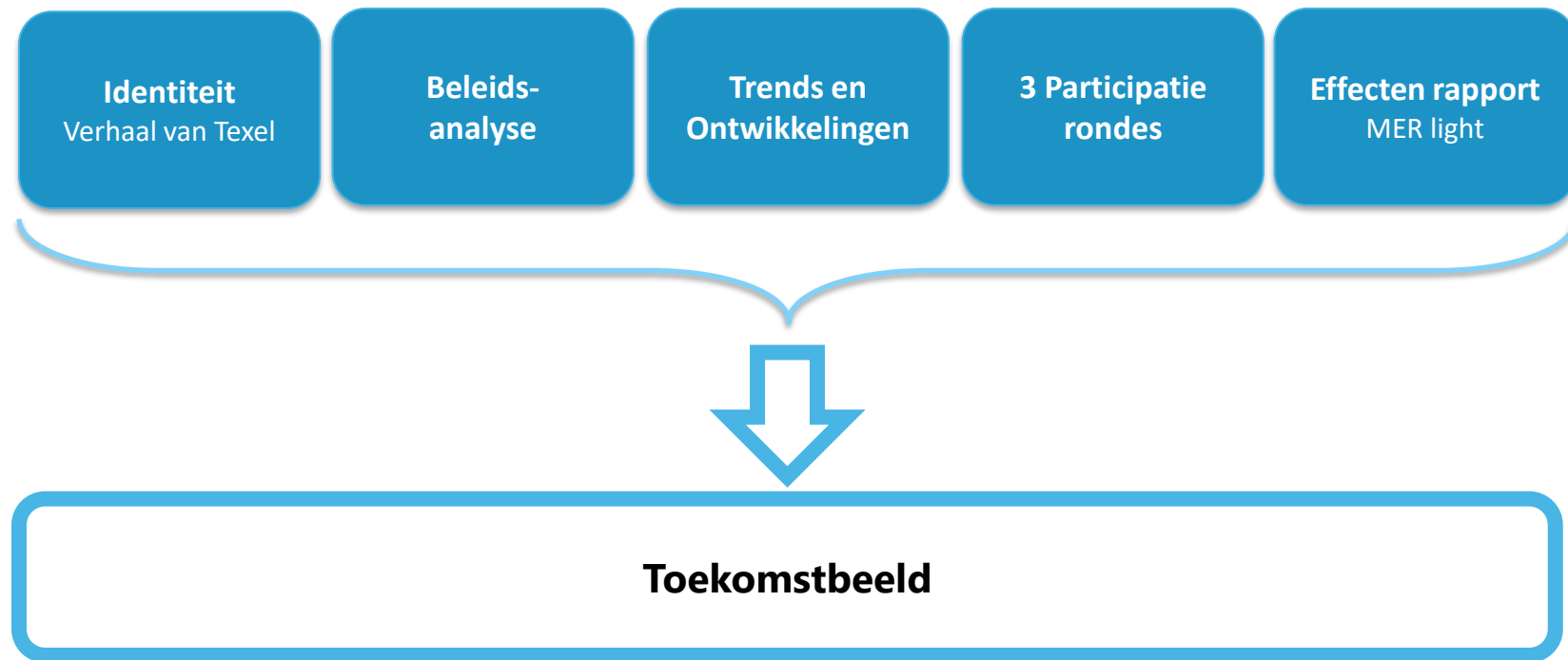
Raadsinformatieavond 17 Januari Omgevingsvisie in potlood

AGENDA

- 19.30 uur **PRESENTATIE**
PROCES, AMBITIE & KEUZES
- 20.00 uur **DISCUSSIE** & VRAGEN
- 20.30 uur **EINDE**

Proces tot nu toe:

- **Analyse**
 - *Participatieronde 1 (ophalen – dromen) maart '23*
- **Dilemma's**
 - *Participatieronde 2 (keuzes maken) juli & sept. '23*
 - *12 werkateliers (ambtelijk) met W+B*
- **Ambitiedocument** *op basis van beleid en vooruitblik*
- **Concept tekst** (omgevingsvisie in potlood)
 - *Participatieronde 3 eind Jan. – begin Feb. '24*
- MER-procedure / OER (OmgevingsEffecten Rapportage) *3-6 maanden*
- **Ontwerp Omgevingsvisie** *(planning: April raad)*
 - *Incl. voorstel voor Programma's (thematisch of gebiedsgericht)*
 - *Ter visie legging (6 weken): zienswijzen in te dienen*

1 Ontwikkelingen dragen bij aan de Texelse kernwaarden.

2 Ontwikkelingen zijn multifunctioneel en aanpasbaar.

3 Ontwikkelen in afstemming met meerwaarde voor de samenleving.

4 Ontwikkelingen dragen bij aan een gezonde en veilige leefomgeving en hebben oog voor lange termijn effecten.

Samenvatting van de visie

De kernambitie van Texel is om een vitale, duurzame, sociaal-inclusieve en veilige leefomgeving te borgen en te ontwikkelen, met als ankerpunt onze kernwaarden, zoals we die verwoord hebben in de verhaallijnen **Samen van onderop** en **Texelleren**. We voegen nieuwe hoofdstukken toe aan ons verhaal en blijven **samen Texelleren**. Zo blijft Texel in 2050 het eiland zoals we het kennen, waarbij we **samen** het hoofd bieden aan alle maatschappelijke veranderingen en transities. Wij weten ons van oudsher heel goed aan te passen aan veranderende omstandigheden en doen dat op geheel **eigen wijze**: met pragmatisme en een open blik naar de toekomst.

We bevorderen een toekomstbestendige samenleving en leefomgeving op ons eiland. Daarbij bouwen we voort op de sterke **gemeenschapszin** op Texel en het feit dat we als eilandbewoners altijd onze eigen **oplossingen** zochten. We koesteren de **kleinschaligheid** en de verschillende **dorpsidentiteiten**. We zorgen ervoor dat het **voorzieningsniveau in ieder dorp** op peil blijft en iedereen zorg dichtbij vindt. We stimuleren duurzaam vervoer, waarbij Texel bereikbaar blijft voor iedereen.

We stimuleren **duurzame landbouw** passend bij de bodem en kijken daarbij naar zilte teelt, en onderzoeken ook 'zeebouw', door bijvoorbeeld het kweken van zeewier en vis. We ontzien de natuur zoveel mogelijk en zetten in op **kwalitatief toerisme**. Daarbij bewaken we de **balans** tussen bewoners en bezoekers door in te zetten op de actieve toerist, natuurliefhebbers en rustzoekers. Bezoekers die kernwaarden zoals **ruimte**, eilandcultuur en de diversiteit aan **landschappen** net zo waarderen als wij zelf. Het toerisme blijft zo een belangrijke inkomstenbron waarbij we niet inzetten op kwantiteit maar gaan voor kwaliteit. We koesteren onze natuur en zorgen voor **optimale toegankelijkheid** van ons landschap ten behoeve van de recreatie, zodat iedereen ervan kan genieten.

De economie is gericht op duurzame groei, waarbij we de **lokale en regionale markt bedienen**. We verwelkomen nieuwe bedrijven op het eiland en zorgen voor **nieuwe werklocaties** om zo de **economie te verbreden** en de werkgelegenheid te stimuleren. We verbreden het aanbod van de beroepsopleidingen en zorgen ervoor dat we **kennis en kunde in huis halen**, niet alleen op het gebied van duurzaam toerisme, maar ook voor zorg en techniek. Zo trekken we jonge mensen naar het eiland om de vergrijzing het hoofd te bieden. We blijven inzetten op een kenniseconomie en er is daarin ruimte voor nieuwe economische activiteiten. Met het Koninklijk NIOZ hebben we al een voorlopende rol in **onderzoek** naar onder meer waterveiligheid, de Waddenzee en de haven. De **innovatieve bedrijvigheid** geven we een plek aan de oostkant van het eiland, waar meer **dynamiek** zal ontstaan. We gaan uit van een **circulaire economie** waarbij grondstoffen waar mogelijk hergebruikt worden en waar we afval een waarde geven door het te blijven (her)gebruiken.

Toekomstbeeld

Vanuit kernwaarden – verhaal van Texel – verhaallijnen – scenario's naar een **toekomstbeeld**.

Dit is het toekomstbeeld dat hoort bij de Omgevingsvisie in potlood. De kaart toont **de gewenste situatie voor Texel in 2050**.

Dit beeld is een eerste overzicht voor gewenste ontwikkelingen op de lange termijn. Daarnaast is per integrale opgave een aparte kaart gemaakt. Die worden ook in de participatie gebruikt.

5 Integrale opgaves

GOED WONEN EN LEVEN

*Over hoe we
samenleven op
Texel*

WAARDEVOL BUITENGEBIED

*Over de
bescherming van
het Texelse
landschap*

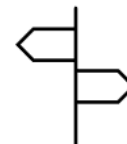
TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMEN

*Over de Texelse
economie*

ADAPTIEF EILAND

*Over duurzaam
en klimaatrobust
Texel*

DUURZAAM BEREIKBAAR

*Over hoe we ons
bewegen van,
naar en op Texel*

Goed wonen
en levenOver hoe we samenleven
op Texel

Noordzee

Waddenzee

Dee Helder

Legenda

Goed wonen
en leven

Ook in 2050 willen we dat het goed wonen en leven is op Texel. Verschillende doelgroepen (starters, gezinnen en senioren) moeten een passende woning kunnen vinden op het eiland. Daarom bouwen we tot 2030 waar mogelijk extra woningen. We gaan vooral bouwen aan de randen van de dorpen, als dat past binnen de regels. Vrijkomende locaties in het centrum en bestaande wijken bestemmen we voor ontmoetingsplekken, water en groen (zoals parkjes en bomen). Daarmee behouden en versterken we de prettige leefomgeving op Texel. We blijven ook investeren in passende voorzieningen in ieder dorp, want ook in de toekomst moeten er voldoende winkels zijn en moeten scholen en zorg bereikbaar zijn. Om jongeren naar het eiland te trekken en de Texelse bedrijvigheid te faciliteren, zijn woningen nodig voor de mensen die hier willen werken. We hebben daarvoor 't Horntje als mogelijke zoeklocatie aangeduid. We streven ernaar het landschap rond de kernen te behouden.

Beleidsdoelen tot 2050:**Wonen**

- ☐ Alle kernen op het eiland blijven versterken
- ☐ In iedere kern voldoende en passende, levensloopbestendige woningen voor iedere levensfase.
- ☐ Stimuleren van woningeigenaren om te isoleren.
- ☐ We plaatsen nieuwe woningen zoveel mogelijk aan de rand van de dorpen.
Daar waar ruimte vrijkomt binnen de kernen, heeft een groene invulling prioriteit.
- ☐ Binnen de kernen is er ruimte om te bouwen tot maximaal 5 woonlagen.
- ☐ We zetten binnen het woonprogramma zoveel mogelijk in op de doelgroepen starters, jonge gezinnen en senioren.
- ☐ Vrijkomende agrarische bebouwing bestemmen we voor wonen met behoud van ruimtelijke kwaliteit.
- ☐ Mogelijke zoeklocatie extra woningen bij t Horntje.

Hechte en inclusieve samenleving

- ☐ Uitgaan van eigen kracht van bewoners.
- ☐ Effectiever samenwerken met inwoners.
- ☐ Uitbreiden ontmoetingsplekken in de kernen.
- ☐ Stimuleren gezonde levensstijl.

Gezonde leefomgeving

- ☐ Meer groen in de kernen.
- ☐ Uitbreiden speelplekken in de kernen.
- ☐ Faciliteren buiten sporten & bewegen.
- ☐ Waterberging uitbreiden.

Voorzieningen

- ☐ Kwalitatief goed, passend en toegankelijk voorzieningenniveau (onderwijs, zorg, sport, retail, cultuur).
- ☐ Zolang het draagvlak het toelaat, zorgen we ervoor dat de basisvoorzieningen in ieder dorp aanwezig zijn.
- ☐ Aanbod op het gebied van kunst en cultuur te versterken.
- ☐ Erfgoed beter beleefbaar maken.
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs verbreden naar de technische sector en behoud en stimulering van onderwijs in de zorgsector zodat meer jongeren hun toekomst kunnen vormgeven op Texel.

We bereiden ons voor op klimaatverandering, geven ruimte aan natuur en zetten in op maatregelen om de biodiversiteit te vergroten.

Beleidsdoelen tot 2050:

Het verhaal van Texel als basis

- De cultuurhistorische waarden inzetten als drager van nieuwe ontwikkelingen.
- Stimuleren van het zichtbaar en beleefbaar maken van historische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Water en bodemsturend ontwikkelen

- De kwaliteit van grond- en oppervlaktewater verbeteren, zoet water en grondwater beschikbaar houden en zoveel mogelijk beperkingen aan het gebruik van de ondergrond wegnemen, zodat de ondergrond optimaal benut kan worden.
- Door het water en de bodem sturend te maken bij ontwikkelingen kunnen we onze watervoorraden en ecosystemen duurzaam beschermen en bovendien de effecten van klimaatverandering beter opvangen.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt de randvoorwaarde dat het water- en bodemsysteem over de gehele levensduur van het gebruik niet mag verslechteren.

Groen en blauw

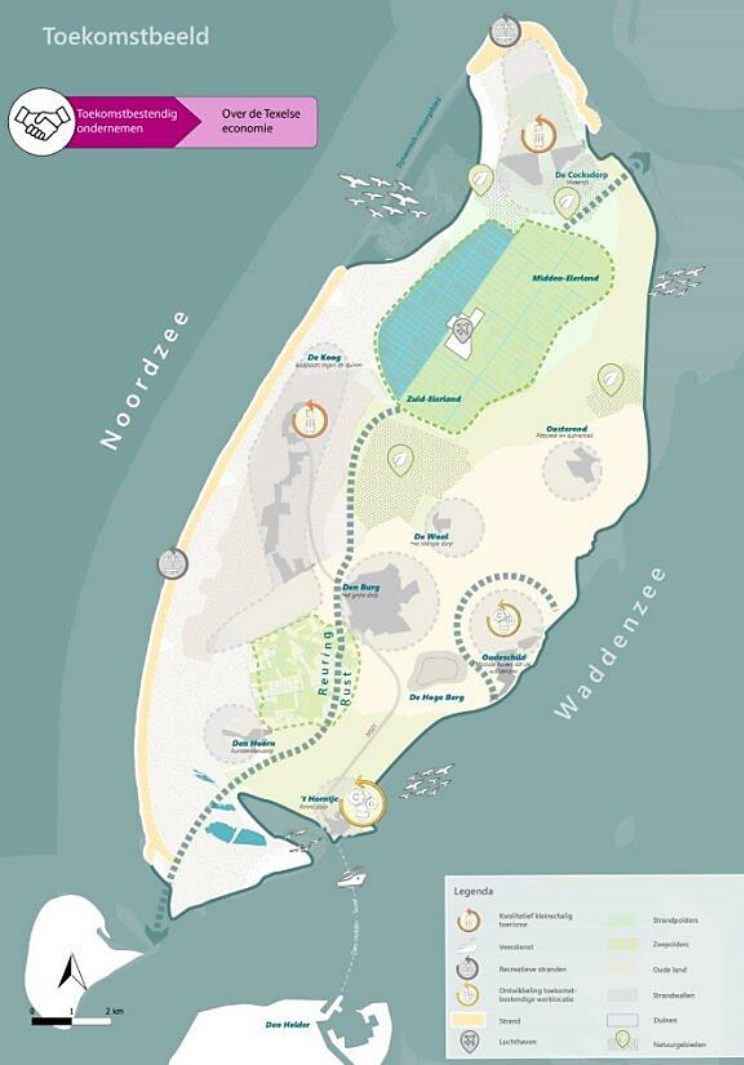
- Voor de agrarische gebieden zetten we in op toekomstbestendige landbouw met ecologisch beheer en zilte landbouw.
- We vertalen de groenambitie in concrete beleidsregels in het omgevingsplan.
- Vooral in de polder Eierland realiseren we meer waterberging.
- We versterken de verbinding tussen de dorpen en het landschap door het netwerk van landschapselementen te blijven ontwikkelen.

Natuurinclusief

- Uitgangspunt is natuurinclusief ontwikkelen: ruimte voor biodiversiteit aan of in het gebouw, de (openbare) omgeving en in de verblijfsrecreatie, zodat tot meer planten- en diersoorten.
- Ook de land- en tuinbouw wordt gestimuleerd om anders te werken: minder intensief gebruik van mest en krachtvoer en geen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Landschapsbeleving

- Grondeigenaren stimuleren tot de aanleg en het beheer van landschaps-, en waterelementen, wandelpaden over boerenland en randen. Daarbij horen ook vergoedingen als tegemoetkoming voor de inbreng van landbouwgrond en bij de aanleg van nieuwe landschapselementen.
- Mede vanuit dynamisch kustbeheer creëren we een overgangszone tussen de duinen en de polder, waarbij we de landschappen versterken en het natuurgebied toegankelijk houden.
- Naar een aantrekkelijke, landschappelijke entree van Texel.
- Meer flexibiliteit in het buitengebied. Andere functies en ontwikkelingen maken we mogelijk op de bestaande erven.

Toekomst-
bestendig
ondernemen

In 2050 moet heel Nederland circulair zijn, dus ook Texel. We zullen dan het grondstoffen gebruik moeten verminderen, andere meer duurzame grondstoffen moeten gaan gebruiken, producten hergebruiken en recyclen. Dit zorgt voor nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid. We willen ruimte bieden aan nieuwe bedrijvigheid bij Oudeschild en 't Horntje. De recreatieve sector blijft heel belangrijk op Texel. We nemen daarbij onze identiteit en landschap als uitgangspunt en zorgen voor een evenwichtige balans tussen bezoekers (toerisme) en bewoners (leefbaarheid).

Beleidsdoelen tot 2050:

Verbreding economische structuur

- Werkgelegenheid verbreden richting de technieksector en uitbreiden in de zorgsector.
- Samen met onderwijsinstellingen, ondernemers en organisaties werken aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt op Texel.

Stimulering innovatie en kennis

- Verbreden aanbod van de beroepsopleidingen en kennis en kunde in huis halen, niet alleen op het gebied van duurzaam toerisme, maar ook voor innovatieve land- en zeebouw, zorg en techniek.
- Onze voorlopende rol in onderzoek naar waterveiligheid en zee willen we verder uitbouwen en verbreden.
- Ondernemers nieuwe ruimte bieden op de werklocaties bij Oudeschild en 't Horntje. Daar staat innovatie centraal en is ruimte voor watergebonden bedrijvigheid en alternatieven voor de visserij.

Stimulering circulaire en duurzame bedrijvigheid

- Texel wil in 2050 een circulaire gemeente zijn.
- Inzetten op hergebruik, zodat meer lokale werkgelegenheid in de reparatie- en verwerkingssector.
- Ruimte reserveren voor materialen- en grondstoffen hubs, verwerkingslocaties en biobased teelten.
- Het gebruik van fossiele brandstoffen een halt toeroepen
- Eigenaren van bedrijfspanden stimuleren om te verduurzamen.

Inzetten op kwalitatief toerisme

- Voor (agrarische) bedrijven in het buitengebied verbredingsmogelijkheden voor nevenfuncties o.a. gericht op toeristen en recreanten.
- Inzetten op verblijfs- en belevingsmogelijkheden die passen bij de Texelse identiteit en landschappen.
- Aanspreken van de actieve en culturele bezoekersgroep.
- Het aantal slaappleaatsen blijft gehandhaafd op 45.000 slaappleaatsen. We blijven dit actief monitoren en handhaven.
- Inzetten op verduurzamingsslag en vergroening bij recreatiebedrijven.
- We willen de recreatie en het Texelse landschap in synergie ontwikkelen ten behoeve van omgevingskwaliteit.

We willen Texel klimaatrobuust maken door meer groen en waterberging toe te voegen en ons rioleringsstelsel aan te passen aan het veranderende weer. Ook willen we in de toekomst beschermd blijven tegen de zee. Dat gaan we doen met dynamisch kustbeheer, wat betekent dat de kust mee kan groeien met de stijgende zeespiegel.

Beleidsdoelen tot 2050:

Energie neutraal en klimaatrobuust

- ✓ We gaan inzetten op duurzame energiebronnen.

Duurzame woningen en bedrijven

- ✓ Geleidelijk gaat de bebouwde omgeving over van gasverwarming naar andere, meer duurzame, vormen van verwarming.
- ✓ We zetten in op isolatie.
- ✓ We zorgen ervoor dat de transities betaalbaar blijven voor inwoners en gaan energiearmoede tegen.
- ✓ We pakken als gemeente een stimulerende en faciliterende rol bij initiatieven vanuit inwoners voor bijdragen aan een duurzame, gezonde en comfortabele woning c.q. bedrijfsgebouw.
- ✓ Voor duurzame energie opwekking bij cultuurhistorische gebouwen ontwikkelen we een specifieke aanpak.

Energieopwekking

- ✓ We zetten in op energieopwekking met bewezen technieken, zoals zonnepanelen.
- ✓ In de toekomst gaan we over naar innovatieve vormen.
- ✓ Er volgt in 2024 een inwonerberaad over energieopwekking.

Water

- ✓ Uitbreiding in de polder Eierland van ondergrondse en bovengrondse waterbassins.
- ✓ Het natuurlijke systeem is het sturende principe voor de invulling en uitvoering van alle werkzaamheden voor de gemeentelijke watertaken.
- ✓ We willen hemelwateroverlast tegengaan door samenhangende maatregelen waaronder beperking van verhardingen.
- ✓ Rioleringen klimaat robuust inrichten, worden nu nog geregeld overbelast tijdens natte periodes.

Kustbescherming

- ✓ We zetten in op dynamisch kustbeheer, waarbij we kerven en stuifkuilen aanbrengen in het westen en noorden van het Texels duingebied. Hierdoor krijgt de kust kans mee te groeien met de stijgende zeespiegel.
- ✓ Naar adaptieve bebouwing in de kustzone vanwege de toenemende weersextremen en zeespiegelstijging.
- ✓ Op de lange termijn zullen we ons moeten voorbereiden dat bebouwing op het strand onveilig en onwenselijk kan zijn en zoeken naar alternatieve locaties in de duinen.

Duurzaam
bereikbaar

Op Texel vinden we het eilandgevoel én de verbinding met het vasteland belangrijk. Daarom zetten we in op minimaal het behoud van de huidige frequentie van de TESO-vaardienst. Voor kleinschalige recreatieve verbinding en pakketdiensten wordt de verbinding tussen Oudeschild en Den Oever onderzocht. Op Texel zelf willen we het openbaar vervoer, fietsgebruik en wandelen stimuleren. We zorgen voor meer oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen. Parkeerplaatsen komen aan de randen van de dorpen. Zo stimuleren we het gebruik van duurzame en actieve vervoersmiddelen. Dat geldt ook voor de bezoekers van ons eiland. We stimuleren bezoekers om de auto bij de accommodatie te laten staan en stimuleren ondernemers om fietsen beschikbaar te stellen bij iedere accommodatie. Ten slotte beschermen en onderhouden we vitale infrastructuur zoals internet, drinkwater, 5G en elektriciteit. Zo blijft Texel ook in 2050 op alle fronten bereikbaar.

Beleidsdoelen tot 2050:

Op het eiland

- Het autogebruik in de kernen terugdringen door ontmoediging door een rij- en parkeer verbod.
- We ontwikkelen parkeerplaatsen aan de rand van dorpen
- Verleiden bezoekers om de auto bij de accommodatie te laten staan en huurfietsen faciliteren bij iedere accommodatie.
- We stimuleren het openbaar vervoer, fietsgebruik en het wandelen.
- Naar meer oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen. Zo mogelijk in combinatie met zonnepanelen.
- Onderzoeken van geïntegreerde vervoerssystemen voor personen en goederen (Mobility as a Service).

Naar het eiland

- Minimaal behouden van de huidige frequentie van de TESO vaardienst.
- We onderzoeken de verbinding tussen Oudeschild en Den Oever voor kleinschalige recreatieve verbinding en pakketdiensten.

Andere infrastructuur (bv. elektriciteit, toegang tot internet, drinkwater, 6G en betalingsverkeer)

- Het beschermen en onderhouden de vitale infrastructuur, bijvoorbeeld tegen de gevolgen van de zeespiegelstijging.
- We pleiten voor voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet van Texel om de energietransitie mogelijk te maken.

AGENDA

- 19.30 uur **PRESENTATIE**
PROCES, AMBITIE & KEUZES
- 20.00 uur **DISCUSSIE & VRAGEN**
- 20.30 uur **EINDE**

- Meer inwoners? **Naar 5 woonlagen?** In Den Burg max. 5, elders max 3?
- Willen we **(bevolkings- en voorzieningen)groei** altijd faciliteren?
- **Recreatiebedrijven** achter een boomsingel of onderdeel van het landschap?
- Het internationale **dag- en verblijfstoerisme** blijft groeien: ook op Texel (..).
- **Hoe ver gaan we** in beperken automobilititeit? Voorzieningen aan de overkant?
- **Circulariteit** vraagt om meer m2. Milieueisen aanpassen (geluid-geur-trillingen)?
- **Texelleren:** verbreding economie in welke richting met welke kenmerken?
- **Toekomstbestendige landbouw:** lokale voedselproductie 15% van de grond (..).
- **Vergroening** kernen & inbreiding/gebruik bestaande bouwlocaties?

Voorbeeld BEVOLKING & WONINGEN tot 2050

- **DALING:** krimp inwonertal, werkenden 67+ blijven op Texel wonen.
- **BEHOEFTE:** nieuwe werknemers. Voor wie nieuwe woningen op Texel?
- **GROEI:** bevolking in Nederland groeit tot 2050 met 14%. Op Texel ook?
- **GROEI:** van het aantal kleine huishoudens (1-2p voor jong en erg oud).
- **NOODZAAK:** betaalbaar wonen vraagt andere vraag & bouw ('tiny').
- **BEHOEFTE:** gezond wonen vraagt meer groen en meer m2 in kernen.
- **GROEI:** bij groei inwonertal (zeg 16.000) ook groei nodig in zorg, vervoer, onderwijs, detailhandel, voedselproductie, biobased materialen en hergebruik. Beperkingen in vervuiling, uitstoot, overlast en afval nodig.

AGENDA

- 19.30 uur **PRESENTATIE**
PROCES, AMBITIE & KEUZES
- 20.00 uur **DISCUSSIE & VRAGEN**
- 20.30 uur **EINDE**

Dank voor uw aanwezigheid en input!